

[Transcript] Forklart / Det du må vite om statsbudsjettet, kort forklart

Denne fredagen er så tradisjonsrik som du får det.
Du har fått denne permosen.
Ja, jeg tenkte du skulle ha kaffe.
Hvordan står den til å beskjedte deg og ta til motir?
Det er god og lang medvar i tradisjonen her i nyhetsmålen,
og det er da på dagen statsbudsetet legges frem,
så kommer finansministeren til politisk karteis.
God president. I Norge har vi gjennom åter og med ulike regjeringer.
Finansministeren, altså trygg ved slags voldvedum,
følges av journalister fra grytyl og morgen til sent på kveld.
Og gjennom hele dagen så kastes det rundt halv, store ord,
og kritikk fra opposisjonen.
Og det er omtrent en like stor tradisjon,
og ikke få med seg noe som helst av det som egentlig betyr noe.
Så derfor er vi her for deg.
Du hører på kort forklart fra Aftenbossen.
Sammen med E24's økonomie kommentator, Sindra Heiral,
forklarer vi hva du trenger å vite om dagens forslag
til statsbudsetet for neste år.
Mit navn er Jenny Følland, og det er fredag ett med dag,
skjømte oktober.
Det som kanskje overrasket meg mest var at det var så lite overraskelser.
At det var ikke noe sånn vold som kromspring,
eller noe som skulle være veldig uforutsigbart.
Og kanskje de er litt av poenget.
Regjeringen har jo fått en del kritikk tidligere,
blant annet fra næringslivet for å komme skatter ut av det blå.
Her var det mer tryggstyring og forutsigbarhet
som var ren og gangstom.
Mye av det hadde vi jo hørt før,
gjennom lekasjer,
og spesielt det som regjeringen ville skryte av
å bruke i valgkamp og sånt,
var det beste nyheten som folk kommer til å legge merkte?
Det kom jo litt an på øye som ser selvfølgelig,
men jeg vil jo påstå at de,
og mange av de beste nyhetene,
er nettopp de som ble lekket på forånd,
for det var jo det regjeringen også ønsket ekstra oppmerksomhet rundt,
så det har jo kanskje særlig vært å trekke frem barnahageprisen,
så man blir billigere fra august neste år,
maksprisen kuttes fra 3000-2000 kroner,
og det blir enda billigere for de som har barnahag i distriktene.
Og så vil jeg jo si at en annen lekasje,

[Transcript] Forklart / Det du må vite om statsbudsjettet, kort forklart

dette at større regjeringen vil bruke 15 milliarder ekstra på forsvaret, er jo egentlig ganske godt nytt for oss alle, vi trenger å være trygg og bidra til forsvaret av verdiene vi står så nær, demokrati og åpenhet og samholdet vi bør ha demokratiene mellom. Og så er det jo sånn, veldig ofte, at de dårlige nyhetene i statsbussjetet ikke løftes like vi frem. Hva er de dårlige nyhetene, altså de ting som regjeringen vil at vi ikke skal få med oss fra dagens budjetvorschlag? Det er jo så mange punktræs, så vi vil jo være mange interessegrupper og velgre av ulike art som vil finne ting å reagere på. Men det er ikke de vålt sånt store negative overraskelsene heller, det blir litt mindre gundstig med L-bild, blir slik at denne ekstra arbeidsgiver av giften som mange har reagert på. Også LO, NO og SV. Den fases bare sagt og gradvis ut. Og så er det kanskje mange som vil være litt frustrerte over at det ikke er mer som adresserer dyrtiden vi står oppi, men mer konkret for å kompensere familiene, eldre, unge som da ser at utgiftøkningene er der hele veien, og rentøkningene de bare fortsetter og fortsetter. Men hadde man kompensert veldig mange med dyrtiden, så hadde vi jo kunnet til å risikere at renten går ekstra mye opp også. Og nettopp det peker jo på det som kanskje er det viktigste med statsbudgetten sånn egentlig. For det forteller også noe om hvordan det går med Norge og hvordan veien blir videre for renta og prisveksten. Ja, det er jo slik at Norge bank er på en måte vårt første linjeforsvar mot elveville prisskalloper gjennom særlig da de hever styringsrenten. Men også regjeringen gjennom budjetet kan påvirke prisveksten i samfunnet. Fyrer de på med en masse penger så kan de bidra til å øke presse i økonomien og også til at Norge bank må sette opp renta enda mer for å dempe kjølene økonomien og tilsvare, holder de veldig godt igjen på pengesekken, så kan det gjøre Norge banks jobb enklere og i beste fall forhindre en rentehaving eller to. Det er forslaget som kom i dag da. Hva kan det fortelle om rentoprisvekst? Det forslaget i dag hadde en ganske neutral pengebruk. Det betyr at verken er en stor gas eller en stor brems i den pengemengden som regjeringen nå kjører ut. Dette var også om Trente Norge bank forventet at regjeringen ville bruke og dermed endrer de ikke Norge banks renteplaner nå særlig. Og nå skal jo dette forslaget til budjet forhandles om å endres på frem til å få et revideret budjet som legges fram neste år. Og forgang der skjedde var det ganske stor forskjell på det som kom om høsten og det som kom etter nyttår. Kommer det til å skje like mye denne gangen?

[Transcript] Forklart / Det du må vite om statsbudsjettet, kort forklart

Hvis vi hopper et år tilbake, så la Finansdepartementet fram en prognose på prisveksten som var alt for lav. De bommet kraftig.

Det gjorde at regjeringen i det reviderete budjetet når man må se om noe har endret seg, i år måtte kjøre på med mye ekstra penger. Hvis ikke så måtte du ha kuttet til i politikk, kuttet til sykehus.

For å kompensere da for at prisene økte mye rasker enn regjeringen trodde.

Og nå i dette budjetet så sier regjeringen at de tror at prisene kommer til å øke med 3,8 prosent neste år.

Det er 1 prosentpoeng mindre enn Norges Bank tror.

Med andre ord skulle regjeringen igjen bomme og prisene øker mer enn de nå tror, så må de kline til med ekstra penger i revidert budjet neste maj.

Mer oljepenger må smøre budjetet.

Og da kan vi få mer presseøkonomien, og i verste fall øke presse på at Norges Bank må heve renten mer.

Du har hørt kort forklart fra Aftenposten.

Sindra Heidel tok seg gjennom statsbudjetet, og episoden er laget av Anders Weberk og meg Jenny Føyland.

Du har hørt lyd fra NRK og Stortinget.

Vi er Aftenposten, Lars Glomnes, Prina Eilatsen, Kjø til Broggelig Aftenposten.

Og hver uke så tar vi for oss det siste eller i hvert fall det mest spennende i norsk politikk.

Og samfunnet hva?

Vi har hørt på faktisk inn 2015 vi, og henger oss opp i ting i norsk politikk som ikke alltid er det viktigste, men det er så ting som hører oss mest.

Og du kan høre oss hver uke hos Bodmi eller i Aftenposten.

Er du en sparegris? Hør her.

Med priseakt kan du sammenligne og spare penger uansett hvor du er.

Priseakt.no gi deg tilgang til over 1300 butikker og flere millioner produkter.

Det er enkelt, raskt og smart.

Om du er på letingen til odetelefoner, stekepanner eller tusko.

Priseakt.no sammenligne og spare penger overalt.